

In dit nummer

Ons verkiezingsprogramma	p. 1
Onze kandidaten	p. 3
Interview Gijs van der Kroef	p. 4
Interview Jorien Bakker	p. 6
Onderweg naar 15 maart	p. 7
Hoe behoud je vrijheid?	p. 8
Nieuw: bestuurlijke kennissgroep	p. 9
Sociaal domein: hoe weet je dat geld goed besteed is?	p. 9
Maidenspeech	Jeroen Hut
Recept: grauwe erwten	p. 11
Column	p. 12
Agenda en colofon	p. 13

Retouradres

Statenfractie GroenLinks
Turf singel 83
9712 KL Groningen

Ons verkiezingsprogramma voor de Statenverkiezingen

Op 15 maart 2023 zijn er verkiezingen voor Provinciale Staten van Groningen. GroenLinks is nu met 6 van de 43 zetels de grootste partij in de Staten. Dat willen we zo houden, maar Volt gaat meedoen in Groningen en ook de PvdD is een geduchte concurrent op groen. Aan de linker kant zijn PvdA en SP onze concurrenten. Gelukkig is aan de rechterkant van het politieke spectrum de onderlinge concurrentie groot, waardoor we misschien wel de grootste kunnen blijven. De verwachting is dat de Boerburgerbeweging stemmen gaat weghalen bij CDA, VVD, PVV en FvD (en zijn drie afsplitsingen).

De provincie is in het Nederlandse politieke bestel niet zo zichtbaar omdat zij vooral gaat over de inrichting van ons grondgebied en wat daarmee samenhangt: verkeer (inclusief openbaar vervoer), ruimtelijke ordening, landschap, landbouw, natuur en recreatieve voorzieningen. Daarnaast spelen er een aantal sociale thema's: leefbaarheid, cultuur, werkgelegenheid en economie. Echt sociaal beleid ligt echter bij Rijk en gemeenten.

Wat willen we

1. Eerlijke en groene energie

- Omdat de klimaatverandering sneller gaat dan we dachten, moeten er snel grote stappen worden gezet in de energietransitie. In 2030 zou in onze provincie alle energie duurzaam geproduceerd moeten worden: zon, wind, restwarmte van fabrieken, aardwarmte en biogas.
- Elektriciteit van windmolens en zonnepanelen is niet altijd beschikbaar. Daarom moet een deel van de elektriciteit omgezet worden in waterstof. Dat kan daarna als gas door buizen worden vervoerd en verbrand. De provincie Groningen zou in de productie van waterstof een centrale rol kunnen krijgen omdat veel van de stroom die op zee wordt

De huidige zetelverdeling

GroenLinks	6
PvdA	5
ChristenUnie	4
SP	4
VVD	4
CDA	3
D66	3
Groninger Belang	3
Forum voor Democratie	2
Partij voor het Noorden	2
PVV	2
50PLUS	1
Partij voor de Dieren	1
Belang van Nederland Groningen	1
GO	1
Ons Groningen	1

geproduceerd in de Eemshaven aan land komt.

- Bedrijven en inwoners kunnen veel zelf, bijvoorbeeld isoleren en zelf energie opwekken. Voor inwoners die daarvoor niet voldoende inkomen hebben moet financiële ondersteuning komen. Woningcorporaties moeten snel aan de bak zodat hun huurders met minder energie(kosten) hun huishouden draaiende kunnen houden.
- De mogelijkheden om met wind of zon op land stroom te produceren moet blijven bestaan: alleen dan kunnen lokale energiecorporaties windmolen- en zonneparken opzetten. Maar wel alleen op plekken waar ze weinig overlast opleveren. Bovendien moeten mensen die in de buurt wonen mee profiteren van de opbrengst.

2. Landbouw en natuur

- De problemen in de landbouw en in de natuur zijn groot; vooral de stikstofuitstoot zorgt ervoor dat de natuur achteruitgaat en dat de boer geen perspectief heeft. GroenLinks wil daarom snel een grote transitie in de landbouw met minder vee, meer natuur en andere inkomstenbronnen voor de boer. Dat betekent dat boeren in hun manier van werken meer rekening moeten gaan houden met de natuur.
- GroenLinks wil meer biologische en natuurinclusieve landbouw zodat de bedreigde weide- en akkervogels en de insecten weer plekken vinden om te leven. In het verlengde daarvan zijn wij tegen megastallen en intensieve veehouderij. Voor de natuurgebieden, waarvan er gelukkig steeds meer komen, is het vooral belangrijk dat ze goed met elkaar verbonden worden.
- De Waddenzee moet beter beschermd worden.
- Klimaatadaptatie dient uitgangspunt te worden voor de ruimtelijke ontwikkeling in Groningen, waarbij rekening gehouden wordt met zeespiegelstijging, overstromingen en perioden met grote droogte.

3. Schoon en toegankelijk vervoer

- GroenLinks gelooft in het openbaar vervoer en de fiets. Als je met die vervoersmiddelen voldoende aanbod schept, dan komen mensen makkelijker uit hun auto. Openbaar vervoer is vaak sneller en in elk geval milieuvriendelijker. Dat laatste geldt zeker voor de fiets, die ook nog eens gezondheidswinst oplevert.
- Auto's kunnen volgens GroenLinks in de komende jaren overstappen van fossiele brandstoffen naar elektrisch. Dat leidt in elk geval tot een forse vermindering van de CO₂-uitstoot.
- Het vliegveld Eelde moet gesloten worden. Vliegen is niet alleen een sterk vervuilende manier van vervoeren, het vliegveld wordt al tientallen jaren met veel subsidie op de been gehouden. Dat geld kan beter worden besteed aan de Lelylijn (een snelle treinverbinding met de Randstad) de Wunderlijn (naar Bremen en Hamburg) en de Nedersaksenlijn van Groningen via Stadskanaal en Ter Apel naar Emmen en Enschede.

4. Een eerlijk en solidair Groningen

- In Groningen is er geen ruimte voor discriminatie of uitsluiting op welke grond dan ook.
- GroenLinks vindt het belangrijk dat voorzieningen zoals onderwijs, cultuur, sport en gezondheidszorg eenvoudig en voor iedereen toegankelijk zijn. Dat geldt ook voor werk.
- We zijn al tien jaar bezig met de herstel- en versterkingsplannen voor het aardbevingsgebied. Terwijl er haast geboden is, gaat het allemaal stroperig. De

gaswinning gaat wat GroenLinks betreft in 2023 naar nul, schade wordt ruimhartig en zonder veel bureaucratische poespas vergoed en de versterking en verduurzaming van woningen wordt in overleg met de bewoners snel opgepakt.

5. Duurzame economie

- Nadat we eeuwenlang grondstoffen aan de natuur hebben onttrokken breekt nu de tijd aan dat we gaan nadenken over hergebruik van wat al hebben binnengehaald. De economie wordt circulair. Dat is niet eenvoudig, maar we kunnen bijvoorbeeld bij het ontwerpen van producten al rekening houden met de manier waarop we ze na gebruik opnieuw als grondstof kunnen hergebruiken. Om dat te bereiken gaan bedrijven en onderwijsinstellingen meer samenwerken.
- Daarnaast moet er gezocht worden naar vervanging voor fossiele grondstoffen (groene chemie). Daar ligt een mooie en nieuwe taak voor de landbouw.
- In de energietransitie is er veel behoefte aan technisch geschoold personeel. Daar liggen kansen voor werkgelegenheidsbeleid
- De winning van gas en zout uit de Groningse bodem wordt stopgezet.

6. Bestuur en financiën

- De provincie Groningen gaat op basis van gelijkwaardigheid samenwerken met gemeenten, waterschappen, bedrijven en onderwijsinstellingen.
- Door open te staan voor en mee te werken aan initiatieven van onderop stromen er nieuwe ideeën binnen en is er meer draagvlak voor provinciaal beleid.
- Er komt een goede opvang voor asielzoekers.

Lage opkomst, veel GroenLinks stemmers

De opkomst voor de Statenverkiezingen ligt traditioneel laag. In 2019 kwam 56% van de kiezers hun stem uitbrengen en dat was een topjaar. Een lage opkomst is op zich voor GroenLinks gunstig omdat wij redelijk trouwe kiezers hebben. Als het ons lukt met een goede campagne ook niet-stemmers naar de stembus te trekken, maken we kans weer als grootste te eindigen. Lees het stuk elders in dit blad om te zien wat jij daar aan kunt doen. Alle kleine beetjes helpen!

Henk de Weerd

Onze kandidaten voor de Statenverkiezingen

Melissa van Hoorn lijsttrekker

Zaterdag 19 november was de provinciale ledenvergadering waarop de kandidatenlijst voor de Provinciale Statenverkiezingen werd vastgesteld. Ruim 50 mensen waren naar Winsum gekomen om in *De Blauwe Schuit* de volgorde van de kandidaten op de lijst te bepalen.

Het was een gezellige bijeenkomst met veel pauzes omdat over personen schriftelijk gestemd moet worden. Dus voor elke plaats op de lijst moesten alle aanwezigen een formulier invullen. Alle formulieren werden vervolgens verzameld en met de hand geteld. Dat laatste gaf volop de gelegenheid om nieuwe mensen te leren kennen of bij te praten met oude bekenden. Er was ruim koffie, thee, koek en cake en in plaats van een lunch waren er uitstekende linzensoep (tegen een geringe vergoeding) en (gratis) heerlijke, veganistische hapjes. Het provinciaal bestuur had e.e.a. uitstekend geregeld.

Voor de positie van lijsttrekker had zich één persoon beschikbaar gesteld: de huidige gedeputeerde Melissa van Hoorn. Zij werd door de overgrote meerderheid van de aanwezigen op de eerste plaats van de kandidatenlijst gezet. Voor de overige echte topplaatsen op de lijst bestond wat meer concurrentie. Echt spannend werd het echter niet. Uiteindelijk werd het advies van de kandidatencommissie gevolgd voor de hele top van de lijst. Blijkbaar had de commissie heel goed geadviseerd!

Henk de Weerd

Onze topkandidaten van links naar rechts

Achterste rij: Jeroen Hut (Haren, nr. 9 op de lijst), Hendri Meendering (Bourtange, 5), Bas de Boer (Groningen, 4), Ivan Huizinga (Groningen, 13), Maarten Meijering (Groningen, 12), Roelof Lanting (Haren, 17), Hilbert Koppenol (Groningen, 16), Floris Drent (Groningen, 18). **Voorste rij:** Gerie Ebeltjes (Veendam, 7), Nadja Siersema (Stadskanaal, 2), Stephanie Bennett (Groningen, 3), Melissa van Hoorn (Groningen, 1), Jannieke Roelfszema (Appingedam, 10), Benjamin Hofstra (Groningen, 14), Rianne ten Veen (Veendam, 11), Els Struiving (Groningen, 15), Jan van Loenen (Leek, 6)

Op de foto ontbreekt Aartjan Feitsma (Leek, 8)

In gesprek met Gijs van der Kroef

Op 30 januari is het voor mij al feest

Voordat er verkiezingen gehouden worden is er veel werk verzet achter de schermen van een politieke partij. Het bestuur van de provinciale afdeling is verantwoordelijk voor de voorbereidingen van de Statenverkiezingen. Gijs van der Kroef, secretaris van het provinciaal bestuur, weet precies wat er nodig is en organiseert dat groten-deels. We spreken Gijs met uitzicht op het Provinciehuis vanuit het Forum.

Het jaar voor de verkiezingen

Voor Gijs beginnen de verkiezingen ongeveer een jaar voor de verkiezingsdatum. Eind maart worden er twee commissies opgestart: één voor het verkiezingsprogramma en één voor de kandidatenlijst. Voor elke groep zijn mensen benaderd en komt er een opdracht. Daarnaast worden mensen gevraagd voor het campagneteam. In de algemene ledenvergadering in mei worden ze allemaal officieel benoemd en hun opdrachten vastgesteld.

Omdat Gijs hier ervaring mee heeft, was het vanzelfsprekend dat hij dit vanuit het bestuur ging doen. GroenLinks landelijk heeft een huishoudelijk reglement waarin staat hoe je dit doet. Maar Gijs werkt vanuit zijn ervaring: “Ik kijk eerst hoe we het vier jaar geleden deden. Ik pak de voorbeelden van de vorige keer erbij en ga aan de slag. Eerdere ervaringen zijn handig om van te leren. Van daaruit schrijf ik de opdrachten voor de commissies”. “Op een later moment is er een commissie gestart voor het selecteren van kandidaten voor de functie van gedeputeerde.”

Gijs is nu acht jaar secretaris van het provinciaal bestuur. Daarvoor was hij acht jaar lid van het bestuur van de afdeling Groningen. “Ik ben inmiddels het geheugen van de afdeling. De lokale afdelingen bellen ook nog wel eens. Toch doe ik dit maar één keer in de vier jaar, en moet het weer terughalen.”

De programmacommissie

De programmacommissie stelt het verkiezingsprogramma voor de komende vier jaar op. Naast een actuele inhoud is het van belang op welke manier de leden van GroenLinks input kunnen leveren. Dat is deze keer voornamelijk gegaan via de kennisgroepen en in een later stadium via amendementen, waar een bepaalde procedure voor geldt.

Het programma is de leidraad voor het werk van de Statenfractie en het is de basis voor de onderhandelingen over een te vormen college. Op de ALV van 5 november is het verkiezingsprogramma vastgesteld. Gijs: “Er zijn

veel minder amendementen ingediend dan vier jaar geleden. Betekent dit dat de leden het een goed programma vinden of zegt het iets over de participatie van de leden?”

De kandidatencommissie

Om tot een kandidatenlijst te komen start het bestuur de werving van kandidaten. De kandidatencommissie selecteert vervolgens de kandidaten en geeft advies voor de volgorde op de lijst. De kandidatencommissie heeft een brede samenstelling: onder meer een bestuurlijk zwaargewicht (iemand met aanzien), een Statenlid uit een andere provincie, een partijtigger, een zittend Statenlid en iemand met een frisse blik: bijvoorbeeld iemand van DWARS of een relatief nieuw lid. De lijst wil het bestuur zo breed mogelijk samenstellen hebben: een inclusieve lijst.

Deze keer was Gijs ook lid van de kandidatencommissie. Dit is een intensieve klus. De commissie heeft veel gesprekken met kandidaten. Hieraan is voor de buitenwereld goeddeels onzichtbaar administratief, logistiek werk verbonden. De definitieve lijst met 50 namen is in de ALV van 19 november vastgesteld. Dat is een belangrijke ALV die een zorgvuldige voorbereiding vergt. Er is een draaiboek voor geschreven en elk besluit over kandidaten moet correct genomen zijn. Er mag geen twijfel of onduidelijkheid zijn.

Campagneteam

Voor de campagne maakt het campagneteam een plan en presenteert dat aan bestuur en leden. De campagne wordt in de laatste maanden voor de verkiezingen gevoerd.

Commissie gedeputeerde

Het werk van de commissie die kandidaten voor een gedeputeerde selecteert, gebeurt in vertrouwen. De uitkomst is een advies aan de nieuwe Statenfractie,

want uiteindelijk bepaalt die wie als gedeputeerde wordt voorgesteld voor het nieuwe college.

Kandidatenlijst

De ALV heeft een lijst met 50 namen vastgesteld. Is dat niet veel? Gijs: “Het wettelijk maximum is 50 kandidaten. Hiermee laat je zien dat deze personen zich in het openbaar verbinden met GroenLinks. Elke persoon heeft een eigen netwerk. Met veel kandidaten bereik je veel netwerken in Groningen.”

“Na de ALV werk ik toe naar de inlevering op maandag 30 januari 2023. Er is eerst een proefinlevering ruim een week daarvoor. Als er nog onjuistheden zijn, kan ik het corrigeren. Er is nu nog veel te doen tot aan dat moment. Gelijktijdig met de lijst moeten 50 handgetekende (“nat-getekende”) documenten van elke kandidaat worden gevoegd. Een enorme klus om dat geregeld te krijgen.”

“Het inleveren van de lijst is wel het spannendste moment. Vooral omdat onze leden zich slecht aan de deadlines houden. Dit zorgt bij mij voor extra veel werk op het laatste moment. Maar belangrijker, het kan de hele partij duperen. Het kan leiden tot een incomplete lijst. Dit moment is spannend, maar het is nog nooit fout gegaan!” Gijs: “Mijn werk zit erop als het 30 januari is. Dan ben ik blij als het weer is gelukt en vier ik mijn feestje.”

Verkiezingen Eerste Kamer

De 75 leden van de Eerste Kamer worden eens in de vier jaar via “getrapte verkiezingen” gekozen. Burgers kiezen de leden van de Provinciale Staten en zij kiezen op hun beurt de leden van de Eerste Kamer. Dit gebeurt binnen drie maanden na de verkiezingen van de Provinciale Staten. De 43 leden van de Provinciale Staten Groningen brengen fysiek hun stem uit op de kandidaten voor de Eerste Kamer. De nieuwe GroenLinks Statenleden krijgen daarvoor advies vanuit landelijk GroenLinks. Landelijk wordt de lijst voor de Eerste Kamer vastgesteld op het congres op 4 februari 2023. De provinciale afdeling van GroenLinks heeft hier niets mee te maken.

Leuk werk

Gijs is nog niet klaar, er is veel te doen in januari. Hij doet alle werk tussendoor. In veel weken besteedt hij wel acht uur per week aan GroenLinks. “Alle kleine beetjes bij elkaar zijn veel werk.

Op zich is het leuk werk, met het heeft vooral een faciliterend karakter. Het gaat grotendeels over formaliteiten en dat is niet waarom ik lid geworden ben van GroenLinks. Als ik die tijd had besteed aan de wereld groener maken, dan was dat misschien zinvoller geweest. Ik had bijvoorbeeld afval kunnen prikken in mijn buurt of de buurtkrant maken wat blijde gezichten oplevert. Elke keer hetzelfde eens per vier jaar en elke keer tegen dezelfde obstakels aanlopen, dat is frustrerend en dat houdt een

keer op. Lastig is de afhankelijkheid van derden. GroenLinksers die de mails niet goed lezen, niet op tijd reageren, en de voorzieningen van de Kiesraad die laat komen. Ik hoop dat dit de laatste keer is dat ik het doe.”

Duizendpoot

Gijs komt uit Zutphen en is voor zijn studie naar Groningen gegaan. Na het afronden van de studie rechten, werd hij in 2006 lid van GroenLinks. Hij werd actief in het bestuur van de afdeling Groningen, omdat hij naast zijn werk iets wilde doen dat maatschappelijk nuttig was. Het bevalt hem uitstekend in Groningen en via het wandelen in de Ommelanden heeft hij de provincie goed leren kennen. Onlosmakelijk verbonden met kat Mies woont hij met veel plezier in de Rivierenbuurt. “Eén ding is zeker, ik ga hier nooit meer weg.”

Gijs is een duizendpoot en houdt zich naast GroenLinks met veel andere zaken bezig. Zoals de redactie van de buurtkrant, de vereniging van eigenaren, wandelen en het lidmaatschap van het presidium van het landelijk congres van GroenLinks. Ook is hij liefhebber van literatuur, muziek en theater. Omdat hij op 15 maart op een stembureau wil gaan zitten, kan hij zelf niet op de lijst staan. Een aantal jaren geleden heeft hij zich aangemeld voor de bemensing van het stembureau. “Ik dacht eigenlijk al elke keer als ik ging stemmen dat het me zo interessant leek ook eens aan de andere kant te zitten. Toen ik een oproep van de gemeente zag op Twitter, heb ik maar eens mijn naam en mailadres achtergelaten. Daar kwam ook plichtsbesef bij kijken denk ik, het moet toch gebeuren.”

Op veel plekken waar iets gebeurt kun je Gijs tegenkomen. GroenLinks zal hem missen als hij in de toekomst vertrekt als secretaris.

Gerda Steenhuis

Diogenes

Geopolitiek
Kinderachtig mannetjesgedoe

Stemmen tijdens de Provinciale Statenverkiezingen is een kleine moeite. Wat aan die verkiezingen vooraf gaat, blijft vaak in het duister gehuld. Vele mensen steken tijd en energie in de voorbereidingen, één van die mensen is Jorien Bakker. Voor de vijfde keer was zij lid van de kandidatencommissie, nu als voorzitter. Wie is deze vrouw, wat heeft ze gedaan en wat bezielde haar? Jorien vertelt.

“Ik vind het belangrijk dat GroenLinks met een goede kandidatenlijst meedoet en vooral: ik vind het werk in de commissie erg leuk. Met een goed samenwerkend team hebben we minstens dertig gesprekken gevoerd met negentien enthousiaste kandidaten. Die gesprekken vonden plaats in de late zomer gedurende drie weekenden. Alles bij elkaar kostte het ons inclusief de voorbereiding en verslaglegging twee complete werkweken. We begonnen na mei met de werving, vervolgens de planning om in augustus en september de gesprekken te voeren. Het was nog een heel gedoe, de commissie begon met acht mensen, waarvan er uiteindelijk vijf overbleven. We kregen te maken met vakanties, ziekte en andere hindernissen die de planning vrij complex maakten. Maar gelukkig is het allemaal goed gekomen. De commissie heeft uiteindelijk een gedetailleerd eindverslag gemaakt en de kandidatenlijst is op 19 november in Winsum door de Algemene Leden Vergadering ongewijzigd vastgesteld. De sfeer tijdens die ALV verraste me, ik had meer spektakel verwacht. Dat was een mooi slot van ons werk.”

Heb je wel tijd gehad voor een dergelijke klus?

“Natuurlijk had ik in die gespreksweekenden ook wel andere leuke dingen kunnen doen, toch stemt de afloop tot tevredenheid. Zoals gezegd, het kostte veel tijd om zorgvuldig te handelen, maar omdat we goed samenwerkten is “tijd” min of meer relatief. Voordat we de gesprekken ingingen maakten we duidelijke afspraken en iedereen bracht zijn eigen meerwaarde in. Henk Nijmeijer was goed in de politieke inhoud en wist daar gerichte vragen over te stellen, Roshano Dewnarain maakte de casus over diversiteit en discriminatie erg pittig, terwijl Nynke

Kloppenburger in staat was de motivatie, ambitie en bereidwilligheid van de kandidaat boven water te krijgen. Gijs van der Kroef was onze secretaris, terwijl ik als voorzitter de grote lijnen bewaakte. De kandidaten kregen allemaal een casus voorgeschoteld waarop ze met een pitch hun zegje konden doen. Ook vroegen we iedereen om te reageren op een denkbeeldige partij met een extreem afwijkend standpunt. Na de gesprekken stelden we de lijstvolgorde vast en schreef ieder commissielid een deel van het eindverslag. Ondanks de tijd die het gekost heeft, zijn we erin geslaagd met een mooi voorstel naar het bestuur en de ALV te gaan.”

Welke kwaliteiten zijn nodig voor de leden van de kandidatencommissie?

“Een van de belangrijke kwaliteiten - als je dat zo kunt noemen - is het hebben van voldoende tijd. Ik vond het best wel zwaar drie weekenden achter elkaar gesprekken te voeren met alle activiteiten en de organisatie erom heen. Als je bereid bent die tijd te nemen, dan moet je nieuwsgierig zijn. Eventuele (voor)oordelen laat je los, je moet niet te star denken en het is erg handig als je voldoende politiek gevoel hebt. Daarnaast moet je natuurlijk kunnen samenwerken met je team, open staan voor een andere mening, zodat je tot een gezamenlijke beoordeling komt. Ik ben zelf heel tevreden hoe dat bij ons gegaan is. Het feit dat de lijst ongewijzigd is overgenomen is niet het belangrijkste, maar leidt wel tot enige trots. GroenLinks heeft voor de komende Statenverkiezingen een prima lijst, met ervaren mensen en bij voldoende verkiezingswinst komen ook nieuwe, fantastische mensen aan bod.”

Kun je nog iets over jezelf vertellen?

“Tja ... Ik ben 44 jaar, kom uit Eibergen in de Achterhoek, mijn studie communicatiewetenschap bracht me in Groningen. Hier woon ik nog altijd, nu samen met mijn partner. Vanaf 2001, de tijd dat Pim Fortuyn opkwam, ben ik lid van GroenLinks en deed al snel mee in de provinciale steunfractie. Ik heb ook nog bestuurlijke functies bij GroenLinks bekleed. Jarenlang maakte ik deel uit van de redactie van De Groene Klinker, het blad van de afdeling Groningen Stad dat nu niet meer bestaat. Gijs van der Kroef was toen mede-redactielid. Wat moet ik nog meer vertellen? Ik ben een buitenmens, een echte waddenfanaat. Ooit was ik voorzitter van de Waddenvereniging, een functie die nu niet meer mogelijk is, want sinds september werk ik bij Natuurmonumenten, waar ik met een andere pet op met het Waddengebied te maken heb. Dit was het wel zo’n beetje.”

Die huidige functie van Jorien Bakker biedt mogelijkheden tot diverse andere interviews: Wad” een perspectief!

Ger Zuiderveen

Onderweg naar 15 maart

Onze verkiezingscampagne

Bij de Statenverkiezingen van 2019 werden we de grootste partij in Provinciale Staten van Groningen. Dat bereikten we door 31.886 kiezers naar ons toe te trekken. Dat was 12,5 % van het electoraat. Het campagne team, bestaande uit Nadjia Siersema en Bas de Boer, denkt dat we ook deze keer de zes zetels weer kunnen halen, omdat GroenLinks bij de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen in de provincie goed gepresteerd heeft en het ook in de landelijke peilingen goed doet. Maar ook andere partijen zitten in de lift, en er is concurrentie bijgekomen omdat Volt ook mee gaat doen. Daarom is het doel voor de verkiezingen vijf zetels, maar de ambitie ligt bij zeven zetels. Alle reden dus om flink in te zetten op de campagne.

Campagnevoeren is leuk en in de Stad is het geen enkel probleem om mensen voor activiteiten bij elkaar te krijgen. Dat is in de kleinere afdelingen wat minder het geval, terwijl we ook daar stemmen zouden kunnen winnen. En wie één keer mee heeft geholpen, weet hoe leuk het is en zal zich ook meer in gaan zetten voor de lokale afdeling. Die kan dat vaak heel goed gebruiken.

Eerste Kamer

Ook landelijk gaat GroenLinks zich flink actief opstellen in de campagne. Omdat Provinciale Staten de leden van de Eerste Kamer kiezen komt er een landelijke campagne om mensen ervan bewust te maken dat een stem op een provinciale lijst ook een stem voor de Eerste Kamer is. Het plan is om in de Eerste Kamer na de verkiezingen een gezamenlijke fractie te gaan vormen met de PvdA. Daarom trekken we op landelijk niveau samen op in de campagne. Het landelijk belangrijkste thema hangt samen met de samenwerking: een linkse vuist tegen het rechtse kabinet Rutte IV om een eind te maken aan de groeiende ongelijkheid. Met name via fractievoorzitters Atje Kuiken (PvdA) en Jesse zal dit thema gezamenlijk naar voren worden gebracht.

Provinciaal

Ook provinciaal gaan we het thema van links tegen het kabinet Rutte IV inzetten, maar daarnaast willen we ons ook duidelijk gaan onderscheiden van de PvdA en andere concurrenten.

Het afzetten tegen Rutte IV moet ook vorm krijgen door GroenLinks te presenteren als alternatief voor populistische partijen als PVV, FVD en BBB. Door GroenLinks als hét linkse en progressieve alternatief neer te zetten, hopen we in het geval van een tweestrijd kiezers aan onze zijde te krijgen. Ook straalt onze kernboodschap uit dat het echt anders kan.

Kernwaarden

Het is al jaren bekend dat veel mensen niet op een partij stemmen vanwege het programma, maar omdat ze zich herkennen in de waarden die een partij voorstaat. Voor GroenLinks zijn dat duurzaamheid, eerlijk delen en gelijkwaardigheid.

Lokaal samenwerken met de PvdA?

Het enthousiasme voor samenwerking met de PvdA heeft in Zeeland geleid tot een gezamenlijke lijst voor de Statenverkiezingen. In Groningen is zoiets niet aan de orde. Er is met de PvdA afgesproken dat we goede banden onderhouden, elkaar niet aanvallen, maar de campagnes en de fracties blijven gescheiden.

Wat gaan we doen

Onze campagne kan na de verschrikkelijke covid-jaren gelukkig weer de straat op. Niet dat we afzien van een digitale campagne, maar we gaan ook weer langs de deuren, flyereren bij acties en op plaatsen waar veel mensen bij elkaar komen (zoals stations). Daarnaast komen er reclameborden langs de straat en er kunnen raamposters opgehangen worden. Digitaal slaan we onze slag via de sociale media. Ten slotte willen we met persberichten ook in de publieke media goed zichtbaar zijn. Het gaat er daarbij niet alleen om reclame te maken voor onze kernwaarden en programma, maar ook om het zichtbaar maken van onze kandidaten. We hebben een heel diverse lijst, waarin iedereen kan grasduinen. Dat moet duidelijk worden.

Meedoen

Veel leden vinden het fantastisch om langs de deuren te gaan en met mensen te praten over politiek, maar voor anderen is het nog een beetje spannend. Voor de eersten breekt weer een mooie periode aan; de tweeden kunnen bijvoorbeeld ook bijdragen door folders uit te delen (op stations e.d. willen mensen zelden een gesprek voeren), een poster ophalen bij je lokale campagneleider en deze op te hangen voor hun raam, en actief te zijn op de sociale media (berichten liken en delen). Het is ook belangrijk in je kennissenkring te wijzen op het belang van deze verkiezingen, óók voor de landelijke politiek vanwege de getrapte verkiezingen voor de Eerste Kamer. Er zijn ook prozaïscher bijdragen mogelijk: je kunt de campagne financieel ondersteunen met een storting op <https://provinciegroenlinks.nl/doneer-lokaal> (of op NL44 TRIO 0390 4239 55, t.n.v. GroenLinks provincie Groningen onder vermelding van "campagne") of door iets beschikbaar te stellen voor de veiling die tijdens de

campagne-aftrop op 7 januari plaatsvindt. In alle afdelingen hebben we lokale campagneleiders.

Wil je ook helpen, of heb je nog ergens vragen over? Neem dan contact op met Bas de Boer (b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl; 06 2506 1023) of Nadja Siersema (h.t.siersema-orsel@ps-provinciegroningen.nl; 06 4517 8584). Als je op de hoogte wilt blijven kun je GroenLinks Provincie Groningen volgen op de socials en je aanmelden voor de provinciale nieuwsbrief. Zie voor de socials: provinciegroningen.groenlinks.nl rechtsonder op de homepage. Aanmelden voor de nieuwsbrief

kan op: <https://mijn.groenlinks.nl/hou-me-op-de-hoogte?email=&subscribe=Stuur>

Het gaat beginnen

Op zaterdag 7 januari gaat de campagne om 19:00 uur van start met een leuke en gezellige bijeenkomst. Nader informatie over de locatie volgt nog, maar hou deze avond alvast vrij! Het is een mooie gelegenheid om te horen wat er allemaal staat te gebeuren, andere leuke GroenLinksers te leren kennen, en met veel plezier en energie het nieuwe campagnejaar in te knallen! Tot dan!

Bas de Boer

Hoe behoud je je vrijheid?

Opgroeïend in Nederland had ik het idee dat vooruitgang altijd iets is wat je niet terug kunt draaien. Af-schaffen van de doodstraf; als je die eenmaal niet meer hebt dan kun je niet meer terug werd mij verteld. Dat is misschien iets echt Nederlands. In Amerika is recentelijk het abortusrecht afgeschaft en veel mensen speculeerden dat het homohuwelijk of eventueel zelfs het huwelijk tussen mensen van verschillende rassen via het hoger gerechtshof zo'n pad zou volgen. Zelfs opper-rechter Clarence Thomas, zelf in een "gemengd huwelijk" zei dat hij twijfelde. Om deze huwelijken veilig te stellen heeft president Biden afgelopen dinsdag de *Respect for Marriage Act* getekend. De nieuwe wet schrijft voor dat alle huwelijken ongeacht geslacht, ras, etniciteit, of nationale afkomst door de federale overheid moeten worden erkend als deze huwelijken rechtmatig zijn voltrokken. Je kunt in sommige staten nog steeds niet trouwen als je van hetzelfde geslacht bent maar je huwelijk moet nu wel erkend worden. Deze wet zorgt ervoor dat de *Defense of Marriage Act*, waarin staat dat een huwelijk alleen tussen een man en een vrouw kan worden gesloten, vervalt.

Sommige rechtse politici praten de rechtse Christenen, een groot en machtige belangengroep hier, naar de mond met allerlei discriminatoire uitspraken. Dit is aangewakkerd in de afgelopen weken waarin de *Respect For Marriage Act* werd besproken.

Het is heel roerig rondom de rechten van LHBTQ+ individuen. Vrienden leven altijd in spanning of ze volgende verkiezingen nog hun nieuwverworven rechten hebben. Homohaat is ook heel nadrukkelijk aanwezig. In Colorado heb je politicus Lauren Boebert die openlijk verkondigt dat LHBTQ+ mensen geen bestaansrecht hebben. In de krant van drie weken geleden stond in een artikel dat het aartsbisdom van Denver de katholieke scholen adviseert geen transkinderen toe te laten en ouders van hetzelfde geslacht niet hetzelfde te behandelen als hetero

ouders, gevolgd door de massaschietpartij in Club Q nog geen week later. Op onze campus, we zijn een Jezuiten-universiteit, organiseerden we na de woorden vanuit het bisdom eerst een solidariteitsmars, en nog geen week later zaten we tijdens een herdenking kaarsen te branden bij de foto's van de slachtoffers die vermoord zijn tijdens hun avond uit in Club Q. Regenboog- en transvlaggetjes geplaatst op campus zijn door studenten in dezelfde periode vernield.

Veel mensen hebben het democratiseringsproces van natiestaten beschreven als twee stapjes vooruit en dan weer een terug. Kunnen we vaststellen dat dit zo is met rechten en vrijheden? Of kun je ze verliezen? Het is iets waar ik in Nederland nooit over na dacht. Hier in de V.S. kan je zo een recht of vrijheid kwijt zijn. Toen ik het tv-programma *The Handmaid Tale* keek waarin in enkele weken tijd een factie van de regering in de V.S. de rechten van vrouwen afneemt en een nieuwe religieuze staat vormt, dacht ik "dat kan echt zomaar gebeuren hier!"

Hoe behoud je rechten, en hoe blijf je vrij? Wat betekenen rechten en vrijheden als ze zo makkelijk afgenomen kunnen worden?

Bea Moolenaar

Nieuw: bestuurlijke kennisgroep

De Statenfractie werkt sinds enkele jaren niet meer met een steunfractie, maar met kennisgroepen op inhoudelijke thema's (energie, landschap, sociaal en mobiliteit).

Die komen vier keer per jaar bij elkaar. Ter evaluatie is er afgelopen jaar een enquête gehouden onder de leden van de kennisgroepen. De resultaten daarvan hebben geleid tot een andere opzet.

Uit de enquête kwamen drie hoofdpunten naar voren. De functie van de groepen is niet duidelijk. Gaat het nou om voorbereiding op commissie- en Statenvergaderingen of om nadere uitwerking van inhoudelijke thema's? Het tweede hoofdpunt hangt hiermee samen: omdat niet duidelijk is waar het precies om gaat ontbreekt het aan structuur in de overleggen. Derde hoofdpunt: de leden van de kennisgroepen horen te weinig terug uit de commissie- en Statenvergaderingen.

Deze drie punten vragen om oplossingen. Die kunnen gecombineerd worden om een ander probleem aan te pakken. Bij het werven van mensen voor de kandidatenlijst voor de Statenverkiezingen bleek namelijk dat de kweekvijverfunctie van de oude steunfractie node gemist werd. In de provinciale politiek geïnteresseerde leden konden zonder steunfractie niet meer echt meedraaien en daarmee ervaring opdoen. De kennisgroepen funtioneerden blijkbaar niet als zodanig.

Bestuurlijke kennisgroep als oplossing

De oplossing voor drie van de vier genoemde problemen bestaat uit de invoering van een bestuurlijke kennisgroep. Deze komt voorafgaand aan de provinciale commissievergaderingen bijeen om de agenda op hoofdpunten door te nemen en met de fractie te spreken over inhoud en strategie. Daarmee vervalt voor de andere

(inhoudelijke) kennisgroepen de politieke dimensie: men kan zich daar concentreren op de inhoud. Om in die overleggen meer structuur te hebben gaat er gewerkt worden aan concrete doelen: bijvoorbeeld een visie of een initiatiefvoorstel. Dat geeft richting aan de uitwisseling van ideeën, want veel leden van de kennisgroepen vinden dat belangrijk.

Terugkoppeling

Wat de terugkoppeling uit commissie- en Statenvergadering betreft is het de bedoeling na de Statenvergadering alle leden in de provincie met een digitale nieuwsbrief te informeren over genomen besluiten en de positie die de Statenfractie daarbij in genomen heeft.

Lid worden van de bestuurlijke kennisgroep

De Statenfractie gaat na de verkiezingen van maart 2023 beginnen met de nieuwe opzet. De bestuurlijke kennisgroep komt dan met de fractie bijeen op een maandag in het provinciehuis van Groningen. Digitaal mee vergaderen behoort uiteraard tot de mogelijkheden.

Als je deel wilt nemen aan de bestuurlijke kennisgroep - misschien omdat je de provinciale politiek interessant en belangrijk vindt, misschien omdat je politieke ervaring op wilt doen voor een latere carrière - kun je je melden met een mail aan de Statenfractie: groenlinks@ps-provinciegroningen.nl

We beginnen bij wijze van proef op maandag 16 januari met de [Statenagenda](#) van februari. Aanvang: 20:00 uur. Voor deze bijeenkomst ontvangen alle mensen die zich aangemeld hebben begin januari een uitnodiging met daarbij een link naar de stukken die ze moeten doorneemen. Want inhoudelijke voorbereiding is natuurlijk essentieel. Laat dat je niet weerhouden om je aan te melden. Het wordt boeiend!

Henk de Weerd

Sociaal Domein

Hoe weet je of geld goed besteed is?

Het sociaal domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet) is een verzamelnaam voor alle organisaties, diensten en voorzieningen met het doel mensen die het (tijdelijk) niet redden te ondersteunen. De gemeente is hier aan zet en er zijn tal van projecten opgezet die veel kosten. Komen de vele miljoenen wel goed terecht? Om deze vraag te

beantwoorden zal je het resultaat van de projecten willen meten. In de "harde" sector is dat relatief eenvoudig. Je investeert in een brug, een waterreservoir of windmolen en na verloop van tijd staat die er. In het sociale domein is dit lastiger. Hoe weet je of een bepaald project voldoet aan het gestelde doel en hoe kun je dit meten?

nationaal programma groningen

Indicatoren

Een concreet doel in het sociaal domein beleid is niet terug te brengen tot kille cijfers. Want welke getallen hang je bijvoorbeeld aan “geluk” of “veiligheid” van inwoners? Is het voldoende om het aantal bezoeken aan huisarts, voedselbank of politie te registreren? Waarschijnlijk niet. Toch zijn er wel enkele indicatoren die aangeven of een project slaagt. Er zijn NPG-projecten (Nationaal Programma Groningen) die zonder harde kengetallen gebruik maken van andere meetinstrumenten. Projecten wordt bijvoorbeeld gemeten aan de hand van de ervaringen van deelnemers. Deze ervaringsdeskundigen geven aan of het project voor hen een toegevoegde waarde heeft of niet. Projecten in Midden-Groningen als “De IJsberg”, “Jongerenwerk+” en “Moeders van Midden-Groningen” sluiten zoveel mogelijk aan bij de leefwereld van de inwoners. Het zijn projecten om problematiek in de nabije toekomst te voorkomen. Om zicht te houden op de resultaten is het belangrijk actief inwoners op te zoeken en hen naar hun bevindingen te vragen. In Appingedam loopt een project met kunstzinnige (theater-)opdrachten die een veilige omgeving biedt aan deelnemers om hun emoties te uiten. Er wordt voortdurend een vinger aan de pols gehouden om te kunnen beoordelen welke effecten er zijn op het welbevinden.

Deze en andere NPG-projecten zijn vooral gericht op “veerkracht”. Er wordt ingezet op het groter maken van de kring rondom inwoners. De inwoners bedenken zelf de oplossingen en maken hun eigen plan. De mensen helpen zichzelf en ze helpen elkaar.

Brede Welvaart

De NPG-projecten hebben hun eigen indicatoren op projectniveau waarmee gemeten wordt of ze hun doel bereiken. Deze worden gebruikt naast de harde financiële gegevens. Er wordt gekeken naar de indicatoren van “Brede Welvaart”, landelijk ontwikkeld door het Sociaal en Cultureel Planbureau (SCP). Dit is een bureau dat sociaalwetenschappelijk onderzoek doet en hierover rapporteert aan regering en parlement. In deze meetmethode gaat het niet alleen om het meten van de welvaart aan de hand van zaken als groei van de economie. Bij het meten van de Brede Welvaart worden gezondheid, leefbaarheid en natuur & milieu ook meegenomen. De Groninger gemeenten tezamen hebben het overkoepelende doel het vergroten van de Brede Welvaart.

Continu meten

Steeds meer gemeenten stappen voor de uitvoering van de ervaringsonderzoeken over op continu meten. Dit betekent dat ervaringen van inwoners niet eenmalig worden opgevraagd via

bijvoorbeeld vragenlijsten, maar op meerdere momenten. De kracht van continu meten is dat gemeten wordt zo snel mogelijk nadat cliënten een bepaalde ervaring hebben opgedaan met de gemeente of een aanbieder. Dat is voor cliënten ook een logisch moment. Cliënten zijn daardoor eerder geneigd om mee te doen aan het onderzoek met als resultaat een hogere respons dan bij onderzoeken die slechts eenmalig plaatsvinden. Daar komt bij dat de cliënt het contactmoment nog vers in het geheugen heeft en hierdoor gedetailleerder feedback kan geven.

Onderzoeksmethoden

Behalve onderzoeken met vragenlijsten zijn ook andere methoden denkbaar, zoals face-to-face interviews of telefonische (diepte)interviews. Dan bestaat nog de mogelijkheid van een methode als shadowing (schaduwten). Daarbij wordt een cliënt in een zorgtraject gevolgd door een onderzoeker (shadower) en wordt het proces dat een cliënt doorloopt, in kaart gebracht. Tijdrovend, dus kostbaar, maar meteen ook zeer doeltreffend. De shadower krijgt inzicht in alle processtappen gedurende het traject en maakt hierbij mee tegen welke knelpunten een cliënt aanloopt. Shadowing wordt gezien als extra verdieping op bestaande vormen van kwantitatief en kwalitatief onderzoek.

Een vorm die onder meer ook in de gemeente Midden-Groningen gehanteerd wordt is “storytelling”. Dit is een communicatiemiddel om bekendheid aan gevoelige onderwerpen te geven. Doel hiervan is de drempel voor inwoners te verlagen; bij storytelling delen cliënten hun verhaal, het doorlopen proces komt compleet in beeld.

De resultaten van de projecten worden op verschillende manieren gemonitord. Of het geld in het sociaal domein goed besteed wordt, blijft bron van onderzoek. De methodiek wordt verfijnder, maar wie alleen uitgaat van “harde” cijfers zal waarschijnlijk bedrogen uitkomen.

Ger Zuiderveen

Dit artikel is tot stand gekomen met informatie van betrokken ambtenaren in Midden-Groningen en de sites van [Zorgfocuz](http://Zorgfocuz.nl) en Rug.nl/aletta.

Maidenspeech Jeroen Hut

De eerste toespraak van een nieuwe volksvertegenwoordiger wordt de maidenspeech genoemd. Hier de maidenspeech van ons nieuwe Statenlid Jeroen Hut tijdens de Statenvergadering van 14 december.

Voorzitter, mijn oma is in 1931 geboren in Rostock, toen onderdeel van de Weimar republiek. Na de Tweede wereldoorlog werd Duitsland opgesplitst en is de bevolking van de DDR jarenlang met geweld onderdrukt door de Sovjet-Unie. Reden voor haar om naar West-Duitsland te vluchten, om daar een Groningse man tegen te komen. De man die later mijn opa zou worden. Als hij thuis kwam na het werk in de Strokartonfabriek De Toekomst in Scheemda stookte mijn oma op koude winterdagen de kolenkachel op en pakte ze dekens achter de bank vandaan omdat het anders ijskoud was binnen. En als mijn moeder in de jaren 60 's ochtends wakker werd zaten de ijsbloemen op het glas van haar slaapkamer en kon ze binnen wolkjes blazen met haar adem. Hoe anders ben ik zelf in de jaren 90 opgegroeid.

Mijn ouders zijn getuige geweest van de enorme welvaartsgroei die Nederland heeft doorgemaakt na de Tweede Wereldoorlog. We zijn in de paar decennia met z'n allen vier keer zo rijk geworden.

Maar dit groeiende welvaartsniveau is in de afgelopen 30 jaar tot stilstand gekomen. Bedrijfswinsten zijn sinds de jaren 90 geëxplodeerd, maar de hardwerkende Nederlander zag deze economische groei nauwelijks terug in zijn portemonnee. In plaats van iedereen te voorzien van een eerlijke kans op een goed leven, hebben de allerrijksten en multinationals alleen maar meer geld en meer macht voor zichzelf vergaard. Dit heeft geleid tot de huidige situatie waarin de meest kwetsbaren in de samenleving het hardste worden getroffen bij tegenspoed. "De ene krijgt de rijkdom, de ander de schuld", lijkt wel het devies.

De welvaartsgroei sinds de tweede wereldoorlog is mogelijk geworden door de explosieve groei van het gebruik van fossiele brandstoffen. Mensen hebben zichzelf verrijkt ten koste van de natuur en de planeet. Op de mooiste stranden, de hoogste bergen en diepste dalen van

de zeebodem vind je plastic afval. Mensen hebben het prachtig kleinschalige landschap van Nederland drooggemalen en strakgetrokken en verandert in een fabriek voor Engels raaigras. De economische groei is 1-op-1 ten koste gegaan van onze planeet.

Mijn generatie en de generaties na mij worden twee keer de dupe van dit politieke beleid. De politici voor mij hebben bedrijfswinsten laten exploderen waarvan alleen de aandeelhouders van Shell en Amazon hebben geprofiteerd. Tegelijkertijd hebben ze hiermee de planeet grote schade toegebracht en moeten wij maar afwachten of we ooit pensioen kunnen krijgen, onze studieschulden kunnen aflossen of een woning kunnen kopen. "De ene generatie krijgt de rijkdom, de andere de schuld."

Voorzitter, uiteindelijk is dit een politiek probleem. Veel politieke partijen kiezen de gemakkelijke weg en blijven kiezers honing om de mond smeren. Blijf lekker elke dag een gehaktbal eten, blijf lekker elk jaar met vliegvakantie gaan, we hebben geen extra windmolens nodig in Groningen. Je zult daarom uit mijn mond geen idealistische vergezichten of luchtkastelen horen. Ik ben een man van de ratio. We weten al tientallen jaren dat we met z'n allen teveel stikstof uitstoten in Nederland. Het kwam alleen politiek niet goed uit om dit probleem op te lossen. Uiteindelijk zijn de boeren de dupe geworden van de weggijk-politiek uit Den Haag.

Het feit dat veel politici van alles en nog wat blijven beloven dat ze niet kunnen waarmaken is de oorzaak van het groeiende wantrouwen in de politiek. Burgers vertrouwen de overheid niet meer, de overheid vertrouwt zijn burgers niet meer, en misschien wel het ergste: burgers vertrouwen elkaar niet meer. Wat in de tijd van mijn ouders met een handdruk werd bekrachtigd gaat nu met drie contracten. We hebben meer juristen dan ingenieurs nodig bij het bouwen van een brug. We gaan niet meer via de achterdeur bij elkaar naar binnen.

Het misbruiken van dit groeiende wantrouwen is ook uitgegroeid tot een gemakkelijk politiek verdienmodel. Populisten verrijken zichzelf ten koste van vertrouwen in elkaar. Populisme is politiek van afbreken in plaats van opbouwen. Constant wordt ons het idee opgedrongen dat het land in twee groepen is verdeeld die tegenover elkaar staan. ...

Weten hoe het verder gaat?

Bekijk de hele rijkgeïllustreerde speech op ons youtube-kanaal:

https://www.youtube.com/watch?v=mdaTVsih7TM&ab_channel=GroenLinksProvincieGroningen

Grauwe erwten

Een van de favoriete gerechten bij ons thuis was grauwe erwten met spek. Ik weet niet beter of grauwe erwten zijn capucijners, maar je kunt ze beide kopen en de smaak schijnt hetzelfde te zijn. Een pot of blik is prima. Dat scheelt een hoop kookkosten. Het enige wat je hoeft te doen is opwarmen.

Het geheim van mijn moeder was het uitgebakken zout vetspek. Dat is zo goed als alleen vet met een randje vlees. Langzaam in kleine blokjes laten smelten in een koekepan. Je hebt dan na verloop van tijd een meer aan vloeibaar vet met kleine spekjes. Dat op het bord over de capucijners. Ook lekker over de kruimige aardappels die hier bij horen.

Iets minder vet, maar even lekker: vervang het gezouten vet spek door rookspek en bak die in boter of olie.

Voor mensen die iets meer variatie in smaak willen: voeg op het bord in plakjes gesneden zoetzure augurken toe en mosterd. Sla erbij is ook geen slecht idee.

p.s. Bij vis maakte mijn moeder mosterdstip. Het uitgebakken vetspek kwam dan in een steelpan met daarin een papje van mosterd, meel en water. Geen klontjes. Goed roeren en je hebt een fantastische mosterdsaus. Niet voor over de vis (zonde van de smaak), maar over de aardappels!

Vegetarische variant

Bij een variant denk ik niet aan iets anders doen met capucijners, maar aan iets dat lijkt op het oorspronkelijke. Veel vegetarische spekjes lijken alleen visueel op spek, maar smaken heel anders. Alleen die van *Vivera* zijn redelijk goed. Behandel ze zoals rookspek, dus krokant bakken in flink wat olie of boter. En het zout niet vergeten!

Henk de Weerd

Capucijners

Foto: <https://www.tuinen.nl/zelf-kapucijners-kweken/>

Column

Feiten, meningen en waarden

Zoals vele andere mensen verbaast ook mijnheer Jansen zich over dat wat allemaal beweerd wordt onder het mom van de vrijheid van meningsuiting. Blijkbaar is er verwarring over de betekenis van het woord “mening”. Of doet dat er niet toe en is alles wat men beweert een mening?

Dat lijkt mijnheer Jansen onzin, want sommige zaken zijn een kwestie van afspraken of definities. Zo zal niemand in Nederland bestrijden dat 2022 ten einde loopt en 2023 eraan staat te komen. Of dat een auto gaat rijden door op het gaspedaal te drukken. Dat zijn geen meningen omdat de afspraak of definitie geen ruimte laat voor afwijkingen.

Blijkbaar, zo denkt mijnheer Jansen, zijn meningen ideeën of uitspraken waarover men het oneens kan zijn. Het kan dan gaan om zaken als de wenselijkheid van ontwikkelingen (bijvoorbeeld windmolens op land), een analyse van een probleem (armoede), het herschikken van waarden en normen (ecologische vs economische waarden).

Problemen ontstaan pas als meningen met feiten worden verbonden. Want er zijn feiten en feiten en sommige zijn wat zekerder dan andere. Zo is het een feit dat Rusland Oekraïne is binnengevallen, maar dat het broeikaseffect door de mens veroorzaakt wordt is dat niet op dezelfde manier. Het eerste is een kwestie van waarneming, het tweede van interpretatie. De stijging van de temperatuur sinds het begin van de industriële revolutie (die wij kunnen vaststellen op basis van waarneming) kan samenhangen met ontwikkelingen in het heelal die wij over het hoofd zien. Toch is het overgrote deel van de wetenschappers het erover eens dat wij zelf de oorzaak van het probleem zijn. Mensen die vasthouden aan alternatieve verklaringen zijn extreem vasthoudend, staan op de loonlijst van de fossiele sector of hebben politieke aspiraties. De eersten hebben een afwijkende mening, maar de rest van de klimaatontkenners zijn mensen die van de eerste leugen niet gebarsten zijn. Bij hen gaan belangen boven feiten.

Volgens mijnheer Jansen wordt het pas echt ingewikkeld als in plaats van belangen waarden een rol gaan spelen. Dan gaan de emoties hoog oplopen want waarden vormen een deel van de menselijke identiteit. Dat zag je bij de zwartepietendiscussie of bij het gedoe rond coronavaccinaties. Dan wordt duidelijk dat zelfs overgrote overeenstemming over feiten niet voldoende is om alle mensen te overtuigen. Voor hen blijft de discussie vallen binnen de vrijheid van meningsuiting. En dan heeft mijnheer Jansen het nog niet eens over acties, gekwetst voelen en satire.

Henk de Weerd

Agenda

Zaterdag 7 januari 2023: 19:00 uur

Start campagne Statenverkiezingen (met veiling)

Locatie volgt

Vrijdag 13 januari 2023: 20 tot 23 uur

Nieuwjaarsborrel GroenLinks afdeling gemeente Groningen

GroenLinks pand, Coehoornsingel 87, Groningen

4 februari 2023

Landelijk partijcongres

Brabant Hallen, Diezekade 2, Den Bosch

Woensdag 15 maart 2023

Verkiezingen voor Provinciale Staten en Waterschappen

Andere datum gesprekken kandidaten gedeputeerde: 11 februari

In de nieuwsbrief van 12 december staan de gesprekken met kandidaten gedeputeerde aangekondigd voor 4 februari. De dag van het GroenLinks congres! Er is een nieuwe dag geprikt voor deze gesprekken: 11 februari met als datum voor een eventueel tweede gesprek 18 februari.

Provinciaal bestuur, Statenfractie,
gedeputeerde en de redactie van
de Wenakker wensen u een goed
2023

Colofon

Jaargang 31, nummer 4

De Wenakker verschijnt 3 keer per jaar

Redactie: Gerda Steenhuis, Ger Zuiderveen en
Henk de Weerd

Bijdragen: Bea Moolenaar, Bas de Boer

Druk: Donkel en Donkel, Drachten

Contact

Statenfractie

Hendri Meendering (fractievoorzitter): 06 13370915
h.a.meenderings@ps-provinciegroningen.nl

Stephanie Bennett: 06 3824 9767
s.bennett@ps-provinciegroningen.nl

Bas de Boer: 06 2506 1023
b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl

Nadja Siersema: 06 4517 8584
h.t.siersema-orsel@ps-provinciegroningen.nl

Rianne ten Veen
r.c.ten.veen@ps-provinciegroningen.nl

Jeroen Hut: 06 2257 3356
j.t.hut@ps-provinciegroningen.nl

Gedeputeerde

Melissa van Hoorn: 06 2061 6377
m.vhoornvdullemen@gmail.com

Provinciaal bestuur

Harrie Miedema (voorzitter): 06 8269 7946
h.miedema44@gmail.com

Gijs van der Kroef (secretaris): 06 13705440
gijs.vdkroef@gmail.com

Joris Engbers (penningmeester): 06 25338580
info@jorisengbers.nl

Niek Peters: 06 15556581
niekpeters23@hotmail.com

Marlike Reitsma: 06 8356 1060
marlikereitsma@gmail.com

Gabe Penninga
19bud59@gmail.com

Digitaal

[Mail](#)
[Website](#)
[Facebook](#)
[Twitter](#)
[Instagram](#)

Retour- en redactieadres

Statenfractie GroenLinks
Turfsingel 83
9712 KL Groningen
050 3164568
groenlinks@ps-provinciegroningen.nl

Kopij is van harte welkom op het bovenstaand
redactieadres. Deadline: 1 februari 2023